

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА**

**А.Є. Ачкасов,
А.П. Косяк**

**ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ»**

(для студентів 5 курсу заочної форми навчання ФПО і ЗН за напрямом
підготовки 0501 – «Економіка і підприємництво»
спеціальності «Облік і аудит»)

Харків – ХНАМГ - 2009

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Організація обліку» (для студентів 5 курсу заочної форми навчання ФПО і ЗН за напрямом підготовки 0501 – «Економіка і підприємництво» спеціальності «Облік і аудит»). / Укл.: А.Є. Ачкасов, А.П. Косяк – Харків: ХНАМГ, 2009. – 20 с.

Укладачі: А.Є. Ачкасов, А.П. Косяк

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу і узгоджена з орієнтовною структурою змісту навчальної дисципліни, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Рекомендована для студентів економічних спеціальностей.

Рецензент: В.А. Лушкін, д.е.н., проф. кафедри економіки підприємств міського господарства

Затверджено на засіданні кафедри економіки підприємства і міського господарства, протокол № 1 від 03.09.2009 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література	6
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
2.1. Структура навчальної дисципліни	8
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни	8
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента	12
2.2.2. Лекційний курс (заочне навчання)	13
2.2.3. Практичні заняття (заочне навчання)	14
2.2.4. Індивідуальні завдання	14
2.2.5. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента	15
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту	16
2.4. Методи та критерії оцінювання знань	17
2.5. Інформаційно-методичне забезпечення	23

ВСТУП

Без бухгалтерського обліку неможливе функціонування жодного підприємства в Україні, оскільки ефективності господарювання неможливо досягти без належного інформаційного забезпечення. Сукупність облікових відомостей про стан і зміни господарських засобів і зобов'язань підприємства дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення.

В результаті вивчення теоретичних та навичок практичних питань організації бухгалтерського обліку на підприємствах основну увагу слід приділити формуванню економічної політики підприємства, організації нормативно-правової бази облікового процесу, організації документування господарських операцій та документообігу, організації праці бухгалтерської служби, внутрішньогосподарського контролю, юридичної відповідальності, формування інструментарію організації й планування перспективного розвитку бухгалтерського обліку.

Мета курсу є: засвоєння знань про організацію облікового, контрольного й аналітичного процесів на підприємстві.

Завдання курсу: вивчення організації і техніки обліку, контролю й аналізу на підприємстві, раціональної структури облікового, контрольного й аналітичного процесів, організації роботи виконавців.

Предмет вивчення у дисципліні: діяльність підрозділів і працівників, зайнятих обліковими, контрольними та аналітичними процесами.

Приєднання України до Болонського процесу передбачає впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), яка є українським варіантом ECTS. Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Дисципліна «Організація обліку» за освітньо-професійною програмою має статус нормативної.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

СВО МОН України освітньо-кваліфікаційним рівнем підготовки спеціаліста спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» (галузевий стандарт вищої освіти, 2002 р.);
Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста напряму 0501 – «Економіка і підприємництво» (галузевий стандарт вищої освіти, 2002 р.);

Навчальний план підготовки спеціаліста за спеціальністю 7.050106 «Облік і аудит» напряму підготовки 0501 «Економіка та підприємництво», 2003 р.).

Програма ухвалена кафедрою економіки підприємств міського господарства, протокол № 1 від 04.09.2009 р. та Вченою радою факультету.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. *Мета та завдання вивчення дисципліни:* засвоєння знань про організацію облікового, контрольного й аналітичного процесів на підприємстві та вивчення організації і техніки обліку, контролю й аналізу на підприємстві, раціональної структури облікового, контрольного й аналітичного процесів, організації роботи виконавців.

1.1.2. *Предмет вивчення у дисципліни:* діяльність підрозділів і працівників, зайнятих обліковими, контрольними та аналітичними процесами.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисципліни, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисципліни, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Бухгалтерський облік; Фінансовий облік I; Фінансовий облік II; Управлінський облік; Організація і методика аудиту; Податковий облік	Вихідна дисципліна

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль «Організація обліку» (4,0 /144)

Змістовий модуль (ЗМ) 1. Загальні положення організації обліку (0,5/18)

1. Основи організації бухгалтерського обліку.
2. Організація нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку.

ЗМ 2. Організація облікового процесу, обліку власного капіталу та обліку зобов'язань (1,5/54)

3. Організація облікового процесу.
4. Організація обліку власного капіталу.
5. Організація обліку зобов'язань.

ЗМ 3. Організація обліку і аналізу активів, витрат, доходів і результатів діяльності підприємства (1,5/54)

6. Організація обліку та аналізу довгострокових активів.
7. Організація обліку та аналізу оборотних активів.
8. Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства.

ЗМ 4. Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем і аналізом, організація забезпечення та розвитку обліку (0,5/18)

9. Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем та аналізом.

10. Організація інформаційного, технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю й аналізу.

11. Планування перспективного розвитку бухгалтерського обліку.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень: знання нормативно-правового забезпечення облікового і контрольного процесів; облік формування власного капіталу, зобов'язань, витрат, доходів і результатів діяльності	виробнича	Організаційна, управлінська, виконавська
Алгоритмічний рівень: організація техніки обліку та аналізу облікового, контрольного й аналітичного процесів	виробнича	Організаційна, управлінська, виконавська
Евристичний рівень: складання первинних бухгалтерських документів, реєстрів бухгалтерського обліку; складання бізнес-плану	виробнича	Організаційна, управлінська, виконавська

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», затверджений Верховною Радою України від 16.07.1999 р. № 996 – XIV (змiнами і доп.).
2. Бухгалтерський облік: нормативна база / Уклад. С.Ільшешенко. – Х.: Фактор, 2001. – 264 с.
3. Трохименко Л.М. Бухгалтерський облік. Навч. – метод. посiбник для самост. вивч. дисц.: У 4-х ч. – Ч II. Робочий зошит (форми облікових реєстрів та документів). – К.: КНЕУ, 2002. – 88 с.
4. Сопко В.В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю і аналізу: Підручник. – К., 2000. - 260 с.
5. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку. Вправи, ситуації, тести. Навчальний посiбник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». 2-е вид., доп. і перероб. - Житомир: ЖІТТІ, 2001.– 288 с.
6. Бутинець Ф.Ф., Олійник О.В., Шигун М.М., Шулепова С.М. Організація бухгалтерського обліку. Навчальний посiбник для студентів вузів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». –2-е вид., доп. і перероб. - Житомир: ЖІТТІ, 2001. – 576 с.
7. Бутинець Ф.Ф., Войналович О.П., Томашевська І.Л. Організація бухгалтерського обліку: Підручник для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. / За редакцією д.е.н., проф., Заслуженого діяча науки і техніки України Ф.Ф.Бутинця. – 4-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2005. – 528с.
8. Пилипенко А.А., Отенко В.І. Організація обліку і контролю: Підручник. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2005. – 424 с. Укр. мова.

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Анотація «Організація обліку»

Мета вивчення дисципліни: засвоєння знань про організацію облікового, контрольного й аналітичного процесів на підприємстві.

Завдання вивчення дисципліни: вивчення організації і техніки обліку, контролю й аналізу на підприємстві, раціональної структури облікового, контрольного й аналітичного процесів, організації роботи виконавців.

Предмет вивчення дисципліни: діяльність підрозділів і працівників, зайнятих обліковими, контрольними та аналітичними процесами.

Змістові модулі: Загальні положення організації обліку. Організація облікового процесу, обліку власного капіталу та обліку зобов'язань. Організація обліку і аналізу активів, витрат, доходів і результатів діяльності підприємства. Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем і аналізом, організація забезпечення та розвитку обліку.

Аннотация «Организация учета»

Цель изучения дисциплины: усвоение знаний с организации учетного, контрольного и аналитического процессов на предприятии.

Задание изучения дисциплины: изучение организации и техники учета, контроля и анализа на предприятии, рациональной структуры учетного, контрольного и аналитического процессов, организации работы исполнителей.

Предмет изучения дисциплины: деятельность подразделений и работников, занятых учетными, контрольными и аналитическими процессами.

Модули содержания: Общие положения организации учёта. Организация учётного процесса, учёта собственного капитала и учета обязательств. Организация учёта и анализа активов, расходов, доходов и результатов деятельности предприятия. Организация труда персонала занятого бухгалтерским учетом, контролем и анализом, организация обеспечения и развития учёта.

Annotation

The purpose of studying of discipline: mastering of knowledge from the organisation of registration, control and analytical processes at the enterprise.

The task of studying of discipline: studying of the organisation and technics of the account, the control and the analysis at the enterprise, rational structure of registration, control and analytical processes, the organisation of work of executors.

Subject of studying of discipline: activity of divisions and the workers occupied with registration, control and analytical processes.

Maintenance modules: General provisions of the organisation of the account. The organisation of registration process, the account of own capital and the account of obligations. The organisation of the account and the analysis of actives, expenses, incomes and results of activity of the enterprise. The organisation of work of the personnel occupied with book keeping, the control and the analysis, the organisation of maintenance and account development.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

Заочна форма навчання

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS –4 Модулів – 1, РГЗ Змістових модулів – 4 Загальна кількість годин – 144 РГЗ	Напрямок 0501 «Економіка і підприємництво» Спеціальності: – 7.050106 «Облік і аудит» Освітньо-кваліфікаційний рівень: Спеціаліст	Нормативна Рік підготовки: 5-й Семестр: 10-й Лекції – 12 год. Практичні – 8 год. Самостійна робота – 124 год., з них РГЗ – 10 год. Вид підсумкового контролю - іспит

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 14% до 86%.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних та практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тематичний план дисципліни «Організація обліку» складається з чотирьох змістових модулів, кожен з яких поєднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекційні, практичні заняття та самостійна робота студента.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Основи організації бухгалтерського обліку

Сутність організації бухгалтерського обліку. Системний підхід до організації обліку. Поняття організації обліку. Облік у системі управління господарством. Мета організації обліку. Суб'єкти й об'єкти організації обліку. Предмет організації обліку. Процес організації обліку. Завдання організації бухгалтерського обліку. Напрями організації обліку: методичний, технологічний, організаційний. Етапи організації обліку. Моделі організації обліку. Принципи організації обліку. Вибір форми організації обліку. Вибір технології і техніки ведення бухгалтерського обліку. Підбір облікового персоналу. Відповідальність за організацію обліку на підприємстві. Організація бухгалтерського обліку в системі економічних знань. Порядок приймання-передачі справ при зміні бухгалтера.

Тема 2. Організація нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку

Організація нормативно-правової бази облікового процесу. Система бухгалтерського обліку. Державна форма управління і регулювання бухгалтерського обліку. Правові засади регулювання, організації і ведення бухгалтерського обліку й складання фінансової звітності. Державне регулювання обліку та фінансової звітності. Мета створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку й фінансової звітності. Регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні.

Методологічні й правові аспекти регулювання обліку в Україні. Ієрархія нормативного регулювання обліку в Україні.

Внутрішня регламентація ведення обліку. Розробка внутрішніх документів. Організація облікової політики підприємства. Організація договірної політики підприємства. Організація податкової політики підприємства. Організація бухгалтерського діловодства та документування господарських операцій.

Тема 3. Організація облікового процесу

Загальна побудова і зміст облікового процесу. Структурні частини облікового процесу: організаційна, функціональна, технологічна, документальна, інформаційна. Основні етапи організації облікового процесу.

Вибір форми ведення бухгалтерського обліку. Журнально-ордерна форма ведення бухгалтерського обліку. Меморіально-ордерна форма ведення бухгалтерського обліку. Журнал-головна форма ведення бухгалтерського обліку. Журнальна форма ведення бухгалтерського обліку. Форми ведення обліку суб'єктами малого підприємництва: проста та спрощена форми бухгалтерського обліку. Комп'ютерна форма ведення бухгалтерського обліку.

Облікові реєстри, їх призначення, зміст, форми і зовнішній вигляд. Послідовність записів в облікових реєстрах. Зв'язок реєстрів хронологічного й систематичного, синтетичного та аналітичного обліку. Організація документообігу облікового процесу на різних етапах: первинному, поточному й підсумковому обліку. Порядок розробки робочого плану рахунків на підприємстві. Основи розробки облікової політики підприємства. Наказ про облікову політику підприємства, його суттєве призначення і структура.

Тема 4. Організація обліку власного капіталу

Сутність організації обліку власного капіталу. Основні завдання організації обліку власного капіталу. Нормативні джерела формування власного капіталу. Формування і функції власного капіталу. Класифікація власного капіталу. Організація обліку й документальне оформлення статутного капіталу. Організація обліку і формування пайового капіталу. Організація обліку і формування додатково вкладеного капіталу. Організація обліку і формування іншого додаткового капіталу. Організація обліку і формування резервного капіталу. Організація обліку і формування неоплаченого капіталу. Організація обліку і формування вилученого капіталу. Облік нерозподіленого прибутку.

Рух нерозподіленого прибутку, списання непокритих збитків. Організація аналітичного обліку власного капіталу.

Тема 5. Організація обліку зобов'язань

Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань. Довгострокові зобов'язання. Поточні зобов'язання. Забезпечення. Непередбачені зобов'язання. Доходи майбутніх періодів.

Організація обліку довгострокових зобов'язань: довгострокові кредити банків; інші довгострокові фінансові зобов'язання; відстрочені податкові зобов'язання; інші довгострокові зобов'язання.

Організація обліку поточних зобов'язань: короткострокові кредити банків; поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями; короткострокові векселі видані; кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги. Поточна заборгованість за розрахунками з одержаних авансів. Поточна заборгованість за розрахунками з бюджетом та позабюджетних платежів. Поточна заборгованість за розрахунками з оплати праці та страхування. Поточна заборгованість за розрахунками з учасниками. Поточна заборгованість з внутрішніх розрахунків. Інші поточні зобов'язання.

Організація обліку праці та її оплати. Організація обліку забезпечення зобов'язань: забезпечення майбутніх витрат і платежів; цільове фінансування і цільові надходження; страхові резерви. Організація проведення інвентаризації зобов'язань підприємства.

Тема 6. Організація обліку та аналізу довгострокових активів

Загальні принципи організації обліку довгострокових активів. Організація матеріальних активів: основних засобів; капітальних інвестицій; довгострокових фінансових інвестицій; довгострокової дебіторської заборгованості. Основні положення з організації обліку основних засобів. Організація обліку руху основних засобів. Номенклатура обліку основних засобів. Первинний облік: надходження основних засобів; внутрішнє переміщення і використання основних засобів; вибуття довгострокових активів. Поточний облік: надходження основних засобів; внутрішнє переміщення та використання. Підсумковий облік: форми звітності. Документальне оформлення обліку основних засобів. Первинні документи з обліку основних засобів. Організація обліку нематеріальних активів. Характеристика типових форм первинних документів основних засобів, нематеріальних активів.

Тема 7. Організація обліку та аналізу оборотних активів

Організаційні засади бухгалтерського обліку й аналізу оборотних активів. Поняття і склад оборотних активів підприємства. Завдання організації обліку оборотних активів. Об'єкти облікової політики оборотних активів. Організація обліку виробничих запасів і їх класифікація. Визначення та оцінка запасів. Організація документування операцій з оборотними активами. Первісна вартість запасів. Оцінка вибуття виробничих запасів. Оцінка запасів на дату балансу. Організація документального оформлення надходження запасів на

склад, відпуск зі складу. Організація аналітичного обліку запасів. Організація обліку незавершеного виробництва. Організація обліку готової продукції. Організація обліку товарів. Організація обліку дебіторської заборгованості. Організація обліку фінансових інвестицій. Організація обліку грошових коштів та їх еквівалентів. Документування операцій з грошовими коштами.

Організація обліку витрат майбутніх періодів. Організація проведення інвентаризації оборотних активів підприємства.

Тема 8. Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства

Організація обліку витрат і доходів, фінансових результатів. Елементи «Положення про облікову політику підприємства». Класифікація витрат за видами діяльності.

Операційна діяльність: собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг); адміністративні витрати; витрати на збут; інші оперативні витрати. Фінансова діяльність: втрати від участі в капіталі; фінансові витрати. Інша діяльність - інші витрати. Надзвичайна діяльність - надзвичайні витрати.

Класифікація доходів за видами діяльності: операційна діяльність; фінансова діяльність; інвестиційна діяльність; надзвичайна діяльність. Організація обліку доходу від реалізації продукції, товарів (робіт, послуг) та ін. видів діяльності. Організація обліку інших операційних доходів. Організація обліку доходу від участі в капіталі. Організація обліку інших фінансових доходів. Організація обліку надзвичайних доходів. Організація обліку нерозподіленого прибутку (непокритих збитків). Організація документування операцій з витрат, доходами й фінансовими результатами. Організація аналітичного обліку витрат, доходів і фінансових результатів.

Тема 9. Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем та аналізом

Організаційна структура бухгалтерії. Організаційні принципи організації праці виконавців облікового процесу. Правильний підбір виконавців облікового процесу. Етапи організації праці персоналу з бухгалтерського обліку. Нормування праці персоналу облікових, контрольних і аналітичних служб. Визначення чисельності облікового, контрольного й аналітичного персоналу. Організація документального оформлення трудових відносин з працівниками. Положення про організацію бухгалтерської служби. Посадова інструкція головного бухгалтера. Посадова інструкція бухгалтера. Посадова інструкція касира. Загальні положення, функції, обов'язки, права, відповідальність. Організація діловодства в бухгалтерії. Самоорганізація працівників зайнятих бухгалтерським обліком, контролем та аналізом.

Тема 10. Організація інформаційного, технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю й аналізу

Організація інформаційного забезпечення облікового, контрольного процесів і аналізу. Закон України «Про інформацію».

Поняття конфіденційної інформації і комерційної таємниці. Види інформації, передбачені законодавством. Відкрита інформація. Інформація з обмеженим доступом: конфіденційна і таємна. Обліково-економічна інформація. Шляхи втрати інформації. Організація захисту інформації.

Організація технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю і аналізу. Технічне забезпечення системи обліку, контролю і аналізу передбачає створення комплексу технічних засобів і методів, що забезпечують функціонування й розвиток системи. Технічна основа організації: ПК різних класів; принтер; лазерний принтер; апаратура мережі; реєстратори виробництва тощо. Етапи організації технічного забезпечення: вибір обладнання, периферійної техніки.

Ергономічне забезпечення являє собою сукупність методів, інструкцій, стандартів, нормативів і довідкових документів, за допомогою яких вирішуються проблеми різних аспектів: психологічних, фізіологічних, технічних та ін. Ергономічна вимога, виконання якої забезпечує високий рівень обліку, контролю та аналізу, є оптимізація параметрів середовища: рівень освітлення приміщення; інтелектуальне і зорове навантаження, естетичний рівень світлокольорової композиції в робочій зоні, рівень дисципліни праці та ін. Рациональна організація робочого місця бухгалтера. АРМ.

Тема 11. Планування перспективного розвитку бухгалтерського обліку

Планування розвитку бухгалтерського обліку. Річне й поточне планування. Складання зведених планів (вищі рівні управління: міністерство, акціонерне товариство, концерн тощо).

Організація проектування розробок та впровадження результатів в практику діяльності підприємств в Україні. Організація методики визначення ефективності розробок впроваджених в практику підприємств і організація перспективного розвитку обліку. Визначення ефективності заходів з вдосконалення обліку. Оцінка якості організації бухгалтерського обліку. Процес ведення бухгалтерського обліку.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Таблиця 2.1. - Розподіл часу за модулями і змістовими модулями (заочне навчання)

Модулі та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Семінари, практичні	Лаб.	СРС
Модуль «Організація обліку»	4/144	12	8	-	124
ЗМ 1	0,5/18	2	-	-	16
ЗМ 2	1,5/54	4	4	-	46
ЗМ 3	1,5/54	4	4	-	46
ЗМ 4	0,5/18	2	-	-	16

2.2.2. Лекційний курс (заочне навчання)

Таблиця 2.2. – Розподіл часу лекційного курсу (заочне навчання, обсяг у годинах)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	7.050106 ОіА
ЗМ 1. Загальні положення організації обліку	2
1. Основи організації бухгалтерського обліку	1
2. Організація нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку	1
ЗМ 2. Організація облікового процесу, обліку власного капіталу та обліку зобов'язань	4
3. Організація облікового процесу	2
4. Організація обліку власного капіталу	1
5. Організація обліку зобов'язань	1
ЗМ 3. Організація обліку і аналізу активів, витрат, доходів і результатів діяльності підприємства	4
6. Організація обліку та аналізу довгострокових активів	1
7. Організація обліку та аналізу оборотних активів	1
8. Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства	2
ЗМ 4. Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем і аналізом, організація забезпечення та розвитку обліку	2
9. Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем та аналізом	1
10. Організація інформаційного, технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю й аналізу	0,5
11. Планування перспективного розвитку бухгалтерського обліку	0,5
РАЗОМ	12

2.2.3. Практичні заняття (заочне навчання)

Таблиця 2.3. – Розподіл часу практичних занять (заочне навчання, обсяг у годинах)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, абревіатура)
	7.050106 ОіА
ЗМ 1. Загальні положення організації обліку	-
ЗМ 2. Організація облікового процесу, обліку власного капіталу та обліку зобов'язань	4
3. Організація облікового процесу	1
4. Організація обліку власного капіталу	1
5. Організація обліку зобов'язань	2
ЗМ 3. Організація обліку і аналізу активів, витрат, доходів і результатів діяльності підприємства	4
6. Організація обліку та аналізу довгострокових активів	1
7. Організація обліку та аналізу оборотних активів	1
8. Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства	2
ЗМ 4. Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем і аналізом, організація забезпечення та розвитку обліку	-
РАЗОМ	8

2.2.4. Індивідуальні завдання

Курсовий проект (робота) тощо

Тематика, зміст та обсяг у годинах: РГЗ - 10 годин.

Метою виконання РГЗ є: значення бухгалтерського обліку для суб'єктів господарювання; особливості організації бухгалтерського обліку активів і пасивів, доходів, витрат і фінансових результатів підприємства; організація облікового процесу, документування господарських операцій, документообіг та організація праці бухгалтерської служби на підприємстві.

Тематика розрахунково-графічного завдання з дисципліни «Організація обліку»:

1. Основи організації бухгалтерського обліку в системі підприємства.
2. Організація нормативно-правового забезпечення обліку в Україні.
3. Організація облікового процесу на підприємстві.
4. Організація обліку власного капіталу підприємства.
5. Організація обліку зобов'язань підприємства.
6. Організація обліку та аналізу довгострокових активів підприємства.
7. Організація обліку та аналізу оборотних активів підприємства.
8. Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства.
9. Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем і аналізом на підприємстві.
10. Організація інформаційного, технічного та ергономічного забезпечення бухгалтерського обліку, контролю й аналізу на підприємстві.
11. Організація планування перспективного розвитку бухгалтерського обліку і контролю на підприємстві.

2.2.5. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента

Самостійна навчальна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, яка розрахована на засвоєння знань та формування практичних навичок у роботі студентів. Під час самостійної роботи використовується навчальна, спеціальна література, положення (стандарти) бухгалтерського обліку, законодавча та нормативна база, конспект лекцій тощо.

Таблиця 2.4. – Самостійна навчальна робота студента (обсяг у годинах)

Форми самостійної роботи (за змістовими модулями)	Годин	Форма звіту
	ОіА	
1	2	3
ЗМ 1. Загальні положення організації обліку	16	
Огляд основної та додаткової літератури	5	Конспект лекцій
Тема 1. Основи організації бухгалтерського обліку - ведення термінологічного словника - розгляд контрольних запитань - підготовка до поточного тестування	4	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка РГЗ	1	Текст РГЗ
Тема 2. Організація нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку - ведення термінологічного словника - розгляд контрольних запитань - підготовка до поточного тестування	5	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка РГЗ	1	Текст РГЗ
ЗМ 2. Організація облікового процесу, обліку власного капіталу та обліку зобов'язань	46	
Огляд основної та додаткової літератури	10	
Тема 3. Організація облікового процесу - ведення термінологічного словника - розгляд контрольних запитань - підготовка до поточного тестування	9	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка РГЗ	1	Текст РГЗ
Тема 4. Організація обліку власного капіталу - ведення термінологічного словника - розгляд контрольних запитань - підготовка до поточного тестування	12	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка РГЗ	1	Текст РГЗ
Тема 5. Організація обліку зобов'язань - ведення термінологічного словника - розгляд контрольних запитань - підготовка до поточного тестування	12	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка РГЗ	1	Текст РГЗ
ЗМ 3. Організація обліку і аналізу активів, витрат, доходів і результатів діяльності підприємства	46	
Огляд основної та додаткової літератури	12	
Тема 6. Організація обліку та аналізу довгострокових активів - ведення термінологічного словника - розгляд контрольних запитань - підготовка до поточного тестування	10	Відповіді у зошиті для самостійної роботи

Продовження табл.2.4.

1	2	3
Підготовка РГЗ	1	Текст РГЗ
Тема 7. Організація обліку та аналізу оборотних активів - ведення термінологічного словника - розгляд контрольних запитань - підготовка до поточного тестування	11	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка РГЗ	1	Текст РГЗ
Тема 8. Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства - ведення термінологічного словника - розгляд контрольних запитань - підготовка до поточного тестування	10	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка РГЗ	1	Текст РГЗ
ЗМ 4. Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем і аналізом, організація забезпечення та розвитку обліку	16	
Огляд основної та додаткової літератури	3	
Тема 9. Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем та аналізом - ведення термінологічного словника - розгляд контрольних запитань - підготовка до поточного тестування	3	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка РГЗ	1	Текст РГЗ
Тема 10. Організація інформаційного, технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю й аналізу - ведення термінологічного словника - розгляд контрольних запитань - підготовка до поточного тестування	4	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка РГЗ	0,5	Текст РГЗ
Тема 11. Планування перспективного розвитку бухгалтерського обліку - ведення термінологічного словника - розгляд контрольних запитань - підготовка до поточного тестування	4	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка РГЗ	0,5	Текст РГЗ
Разом	124	

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

<i>Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)</i>
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів
ЗМ 1; ЗМ 2; ЗМ 3; ЗМ 4 - Вибіркове опитування на практичних заняттях, тестовий контроль, виконання розрахунково-графічного завдання
Підсумковий контроль за МОДУЛЕМ 1
Письмовий іспит (білети 30 варіантів два теоретичних питання та одне практичне завдання у кожному)

2.4. Методи та критерії оцінювання знань

Оцінювання знань студентів з дисципліни «Організація обліку» здійснюють відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), що є українським варіантом ECTS. Дана система базується на здійсненні наскрізного поточного контролю на аудиторному занятті у відповідності до його форми (лекційної та практичної). Так для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують наступні форми та методи контролю і оцінювання знань: - поточний контроль зі змістових модулів;

- підсумковий контроль за модулем.

Навчальним планом з дисципліни «Організація обліку» передбачено складання іспиту. Для оцінювання знань використовують чотирибальну національну шкалу та стобальну шкалу оцінювання ECTS.

Підсумковою оцінкою поточного контролю є оцінка за модуль, тобто реалізується принцип модульного обліку знань студентів.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання РГЗ, яке передбачене робочою програмою навчальної дисципліни.

Об'єктами поточного контролю є: активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять, виконання завдань на практичних заняттях, виконання РГЗ.

Поточний контроль проводиться у письмовій формі після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал та проведені практичні завдання в межах кожного з змістових модулів (ЗМ).

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за 4-бальною системою і згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 2.5).

Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту. До складання іспиту студенти допускаються після написання РГЗ. РГЗ складається з двох питань, які передбачають роботу як зі спеціальною літературою, так із нормативною документацією. Умовою допуску до іспиту є позитивні оцінки з поточного контролю знань за ЗМ. Виконання РГЗ є обов'язковою умовою для студентів заочної форми навчання.

Іспит здійснюється в письмовій формі за екзаменаційними білетами, які містять два теоретичних питання та третє практичне завдання, або за підсумковим тестовим завданням (за вибором студента), що дає можливість здійснити оцінювання знань студента з дисципліни «Організація обліку».

Екзаменаційні відповіді за білетами оцінюються за 4-бальною системою за національною шкалою, тестові завдання - за 100-бальною системою оцінювання за шкалою ECTS. В обох випадках оцінки згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів перекладаються у відповідну систему оцінювання (табл. 2.5).

Таблиця 2.5. – Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	Оцінка за шкалою ECTS	% набраних балів
Відмінно	Відмінно – відмінне виконання лише з незначними помилками	A	більше 90 – 100 включно
Добре	Дуже добре – вище середньо-го рівня з кількома помилками	B	більше 80 – 90 включно
	Добре – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	більше 70 – 80 включно
Задовільно	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	більше 60 – 70 включно
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	більше 50 – 60 включно
Незадовільно	Незадовільно – з можливістю повторного складання	FX*	більше 25– 50 включно
	Незадовільно – з обов’язковим повторним вивченням навчальної дисципліни	F**	від 0 – 25 включно

* з можливістю повторного складання

** з обов’язковим повторним курсом

2.5. Інформаційно-методичне забезпечення

	Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1	2	3
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)		
1.1	Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», затверджений Верховною Радою України від 16.07.1999 р. № 996 — XIV (з змінами і допов.).	1-4
1.2	Бухгалтерський облік: нормативна база / Уклад. С.Льяшенко. – Х.: Фактор, 2001. – 264 с.	1-4
1.3	Трохименко Л.М. Бухгалтерський облік. Навч. – метод. посібник для самост. вивч. дисц.: У 4-х ч. – Ч II. Робочий зошит (форми облікових реєстрів та документів). – К.: КНЕУ, 2002. – 88 с.	1-4
1.4	Сопко В.В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю і аналізу: Підручник. – К., 2000. – 260 с.	1-4
1.5	Завгородній В.П. Бухгалтерский учет в Украине (с исполъз. нац. стандартов): Учеб. пособие для студентов вузов. – 5-е изд., доп. и перераб. – К.: А.С.К., 2001. – 848 с.	1-4
1.6	Бутинець Ф.Ф., Войналович О.П., Томашевська І.І. Організація бухгалтерського обліку: Підручник для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. / За редакцією д.е.н., проф., Заслуженого діяча науки і техніки України Ф.Ф.Бутинця. – 4-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2005. – 528с	1-4
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)		
2.1	Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку. Вправи, ситуації, тести. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». 2-е вид., доп. і перероб. - Житомир: ЖІТТІ, 2001.– 288 с.	1-4

1	2	3
2.2	Бутинець Ф.Ф., Олійник О.В., Шигун М.М., Шулепова С.М. Організація бухгалтерського обліку. Навчальний посібник для студентів вузів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». –2-е вид., доп. і перероб. - Житомир: ЖІТТІ, 2001. – 576 с.	1-4
2.3	Пилипенко А.А., Отенко В.І. Організація обліку і контролю: Підручник. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2005. – 424 с. Укр. мова.	1-4
2.4	Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку. - Житомир: ПП «Руга», 2002. – 592 с.	1-4
2.5	Лень В.С. Організація бухгалтерського обліку: Навчальний посібник рекомендовано МОН України. – К.: ЦУЛ, 2006. – 696 с.	1-4
2.6	Михайлов М.Г. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу: Навчальний посібник рекомендовано МОН України. – К.: ЦУЛ, 2007. – 320 с.	1-4
2.7	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. №92.	3
2.8	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 р. №242.	3
2.9	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. №246.	3
2.10	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999 р. №237.	3
2.11	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 р. №20.	2
2.12	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. №290.	3
2.13	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. №318.	3
2.14	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати робітникам» затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 жовтня 2003 р. №601.	2
2.15	http://www.nau.kiev.ua : - нормативні акти України	1
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріали, плакатів тощо)		
3.1	Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з курсу «Організація обліку». Укл. А.П. Косяк, О.М. Кондрашов, В.Ф. Петрова – Харків: ХНАМГ, 2008. – 50 с.	1-4
3.2	Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічного завдання з дисципліни «Організація обліку». Укл. А.П. Косяк, В.Ф. Петрова – Харків: ХНАМГ, 2008. – 24 с.	1-4
4. Інтернет ресурси		
4.1	Цифровий репозиторій ХНАМГ: http://eprints.ksame.kharkov.ua	
4.2	Практическая бухгалтерия в Украине www.radnykpres.com.ua	
4.3	http://document.ru – все про управління документами.	

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Організація обліку» (для студентів 5 курсу заочної форми навчання ФПО і ЗН за напрямом підготовки 0501 – «Економіка і підприємництво» спеціальності «Облік і аудит»)

Укладачі: проф., д.е.н. Анатолій Єгорович Ачкасов
Антоніна Петрівна Косяк

План 2009 поз. 809 Р

Підп. до друку 29.12.2009	Формат 60x84 1 /16	Папір офісний
Друк на ризографі.	Умовн.-друк. арк. 1,1	Обл.-вид. арк.1,4
Замовл № 5382	Тираж 15 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ
61002, Харків, вул. Революції, 12